

DOMSTOLENS DOM
den 17 juli 1997 *

I mål C-334/95,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Finanzgericht Hamburg (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Krüger GmbH & Co. KG

och

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

angående dels en fråga om giltigheten av artikel 17.1 i rådets förordning (EEG) nr 804/68 av den 27 juni 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 148, s. 13), i dess ändrade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3904/87 av den 22 december 1987 (EGT L 370, s. 1) jämte bilaga, samt om följderna av en eventuell ogiltighetsförklaring, dels tolkningen av artikel 244 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1) samt artikel 177 i EG-fördraget,

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena J.L. Murray och L. Sevón samt domarna P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm och R. Schintgen (referent),

generaladvokat: M.B. Elmer,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- Krüger GmbH & Co. KG, genom advokaten H. J. Priess, Bryssel,
- Hauptzollamt Hamburg-Jonas, genom E. von Reden, Regierungsdirektor, Vorsteher des Hauptzollamts,
- Europeiska unionens råd, genom J.-P. Hix, rättstjänsten, i egenskap av ombud, och
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom K.-D. Borchardt, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 21 januari 1997 av: Krüger GmbH & Co. KG, rådet och kommissionen,

och efter att den 24 april 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Finanzgericht Hamburg har genom beslut av den 21 september 1995, som inkom till domstolen den 23 oktober samma år, begärt att domstolen enligt artikel 177 i EG-fördraget skall meddela ett förhandsavgörande avseende sex frågor om dels giltigheten av artikel 17.1 i rådets förordning (EEG) nr 804/68 av den 27 juni 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 148, s. 13), i dess ändrade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3904/87 av den 22 december 1987 (EGT L 370, s. 1, nedan kallad förordning nr 804/68), jämte bilaga, samt följderna av en eventuell ogiltighetsförklaring, dels tolkningen av artikel 244 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1, nedan kallad gemenskapstullkodexen) samt artikel 177 i fördraget.

- 2 Dessa frågor har uppkommit i en tvist mellan Krüger GmbH & Co. KG (nedan kallat Krüger) och Hauptzollamt Hamburg-Jonas (nedan kallad Hauptzollamt) beträffande återbetalning av ett exportbidrag som utbetalats för mjölkprodukter.
- 3 I artikel 17.1 i förordning nr 804/68 föreskrivs följande:

”I den mån det är nödvändigt för att möjliggöra export av de [mjölk]produkter ... , antingen i det tillstånd som anges ... eller i form av de varor som förtecknas i bilagan på grundval av priser för dessa produkter inom den internationella handeln, får skillnaden mellan dessa priser och priserna inom gemenskapen täckas av ett exportbidrag.”

- 4 I bilagan till förordning nr 804/68 uppräknas bland de produkter för vilka exportbidrag kan utgå följande:

KN-nr	Varuslag
ur 2101 10	Beredningar på basis av kaffe

- 5 Då omständigheterna i tvisten vid den nationella domstolen inträffade omfattade undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen, i den lydelse enligt bilagan till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, s. 1), i den

version som följer av kommissionens förordning (EEG) nr 2505/92 av den 14 juli 1992 (EGT L 267, s. 1; fransk version, vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) följande varor:

KN-nr	Varuslag
2101 10	— Extrakter, essenser och koncentrat av kaffe samt beredningar på basis av dessa extrakter, essenser eller koncentrat eller på basis av kaffe: — — Extrakter, essenser och koncentrat:
2101 10 11	— — — Innehållande torrsubstans från kaffe på 95 viktprocent eller mer
2101 10 19	— — — Andra — — Beredningar:
2101 10 91	— — — Ej innehållande mjölkfett, mjölkproteiner, sackaros, isoglukos, glukos eller stärkelse eller innehållande mindre än 1,5 viktprocent mjölkfett, mindre än 2,5 viktprocent mjölkproteiner, mindre än 5 viktprocent sackaros eller isoglukos, mindre än 5 viktprocent glukos eller stärkelse
2101 10 99	— — — Andra

- 6 I kommissionens förordning (EG) nr 3115/94 av den 20 december 1994 om ändring av bilagorna I och II i förordning 2658/87 (EGT L 345, s. 1; fransk version, vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), som antogs efter GATT-avtalet år 1994, görs skillnad mellan "beredning" på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe enligt ett nytt undernummer 2101 10 92 och "andra" beredningar enligt ett nytt undernummer 2101 10 98. De tidigare undernumren 2101 10 91 och 2101 10 99 har upphävts.

- 7 I artikel 1 i gemenskapstullkodexen föreskrivs följande:

”Tullagstiftningen skall bestå av denna kodex och de bestämmelser på gemenskapsnivå eller nationell nivå som antas för att genomföra den. Utan att det påverkar tillämpningen av särskilda bestämmelser som fastställs på andra områden gäller kodexen för

— handeln mellan gemenskapen och tredje land,

— ...”

- 8 I artikel 161.1 i gemenskapstullkodexen föreskrivs följande:

”Exportförfarandet gör det möjligt för gemenskapsvaror att lämna gemenskapens tullområde.

Export skall medföra tillämpning av utförselformaliteter, inklusive handelspolitiska åtgärder och i förekommande fall exporttullar.”

- 9 I artikel 243.1 första stycket i gemenskapstullkodexen föreskrivs följande:

”Varje person skall ha rätt att överklaga beslut som fattats av tullmyndigheterna i fråga om tillämpningen av tullagstiftningen och som berör denne direkt och personligen.”

10 Slutligen föreskrivs i artikel 244 i gemenskapstullkodexen följande:

”Överklagande skall inte medföra att verkställigheten av det ifrågasatta beslutet uppskjuts.

Tullmyndigheterna skall dock uppskjuta verkställigheten av det beslutet i sin helhet eller delvis, om de har goda skäl att anta att det ifrågasatta beslutet är oförenligt med tullagstiftningen eller att den person det gäller riskerar att åsamkas skada som inte kan repareras.

Om det ifrågasatta beslutet medför att import- eller exporttull skall debiteras, får verkställigheten av beslutet uppskjutas förutsatt att säkerhet ställs eller har ställts.
...”

11 Det framgår av handlingarna i målet vid den nationella domstolen att Krüger under år 1993 exporterade en blandning av skummjörkspulver och extrakter av kaffe under varunamnet ”Cappuccino Tasse”. Vid förtullningen deklarerade Krüger helt riktigt denna vara som en livsmedelsberedning i form av snabbkaffe med beteckningen ”Cappuccino” som hörde till undernummer 2101 10 99.

12 Hauptzollamt beviljade Krüger ett exportbidrag på 89 411 DM för de kvantiteter skummjörk eller skummjörkspulver som användes vid framställningen av den ifrågavarande produkten.

- 13 Genom skrivelse av den 3 februari 1994 frågade Krüger Hauptzollamt varför ett dotterbolag till Krüger inte erhållit exportbidrag för samma slag av produkt.

- 14 Den 11 februari 1994 underrättade Hauptzollamt Krüger om att exportbidrag enligt gemenskapsbestämmelserna utgår för skummjolk som ingår i livsmedelsberedningar på basis av kaffe, men inte för mjölk som ingår i livsmedelsberedningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe.

- 15 Eftersom Hauptzollamt ansåg att exportbidrag hade utbetalats till Krüger på felaktiga grunder, krävde den genom beslut av den 30 maj 1994 återbetalning av ett belopp om 89 411 DM.

- 16 Krüger åberopade artikel 244 andra stycket i gemenskapstullkodexen och begärde att Finanzgericht Hamburg skulle uppskjuta verkställigheten av detta beslut.

- 17 Finanzgericht Hamburg biföll denna begäran genom beslut av den 21 september 1995 på den grunden att det fanns goda skäl att ställa sig tveksam till det ifrågavarande beslutets giltighet. Finanzgericht Hamburg ansåg nämligen att förordning nr 804/68 stred mot artikel 40.3 andra stycket i EG-fördraget, eftersom exportbidrag inte beviljades för mjölkprodukter som ingick i livsmedelsberedningar framställda på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe.

- 18 Med hänsyn till tvistens betydelse har Finanzgericht Hamburg med stöd av 128 § tredje stycket andra meningen jämte 115 § andra stycket 1 i Finanzgerichtsordnung (rättegångsregler för skattedomstolar) lämnat tillstånd till att överklaga det interimistiska beslutet om uppskov genom rättsmedlet "Revision" till Bundesfinanzhof. Finanzgericht Hamburg har emellertid ställt sig tveksam till om ett sådant tillstånd är förenligt med artikel 177 andra stycket i fördraget.
- 19 I samma beslut har Finanzgericht Hamburg ställt följande frågor till domstolen:
- "1. Strider förordning (EEG) nr 804/68 jämte bilaga i dess lydelse enligt förordning (EEG) nr 374/92 mot artikel 40.3 andra stycket i EG-fördraget, och är den följaktligen ogiltig, eftersom exportbidrag inte beviljas för mjölk eller mjölkprodukter som ingår i livsmedelsberedningar enligt undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen, vilka framställs av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe?
 2. Utgör ett åsidosättande av diskrimineringsförbudet hinder för att återkräva ett beviljat exportbidrag för mjölk eller mjölkprodukter som ingår i livsmedelsberedningar enligt undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen som framställs av extrakter av kaffe?
 3. Är artikel 244 i förordning (EEG) nr 2913/92 (tullkodexen) tillämplig på uppskov med verkställighet av beslut om återkrav av beviljat exportbidrag?
 4. Om fråga 3 besvaras jakande: För det fall det är ovisst om de gemenskapsrättsliga bestämmelser som ligger till grund för beslutet om återkrav är giltiga, skall frågan om uppskov med verkställigheten bedömas enligt artikel 244 i tullkodexen eller på grundval av andra kriterier, och i så fall vilka?

5. Om fråga 3 besvaras nekande: På grundval av vilka kriterier skall frågan om uppskov med verkställighet bedömas, då det är ovisst om de gemenskapsrättsliga bestämmelser som ligger till grund för beslutet är giltiga?

6. Skall artikel 177 andra stycket i EG-fördraget tolkas på så sätt att Finanzgericht, i fall som det föreliggande, inte kan ge tillstånd till ett överklagande med stöd av 128 § tredje stycket andra meningen jämte 115 § andra stycket 1 i Finanzgerichtsordnung (rättegångsregler för skattedomstolar)?”

Den första och den andra frågan

- 20 Den nationella domstolen vill med sina två första frågor att domstolen skall ta ställning till om förordning nr 804/68 är giltig, då det i fråga om exportbidrag för mjölkprodukter föreskrivs olika behandling av beredningar på basis av kaffe och beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe, samt vilka följderna skulle bli av att denna förordning ogiltigförklarades.

- 21 Finanzgericht Hamburg har i sina frågor utgått från att skillnaden i behandling följer av lydelsen i artikel 17.1 i förordning nr 804/68 med bilaga jämförda med Kombinerade nomenklaturen.

- 22 Det är fast rättspraxis att det inom ramen för det i artikel 177 i fördraget föreskrivna samarbetet mellan nationella domstolar och EG-domstolen ankommer på EG-domstolen att ge den hänskjutande domstolen ett sådant svar att denna kan avgöra målet.
- 23 I detta syfte åligger det domstolen att omformulera de frågor som har ställts till den eller att undersöka om en fråga avseende en gemenskapsrättslig bestämmelses giltighet är grundad på en korrekt tolkning av den ifrågavarande bestämmelsen.
- 24 I föreliggande mål skall det först göras en bedömning av om artikel 17.1 i förordning nr 804/68 jämte bilaga, i vilken det hänvisas till undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen, skall tolkas på så sätt att exportbidrag enbart kan beviljas för mjölkprodukter som ingår i beredningar på basis av kaffe men inte för mjölkprodukter som ingår i beredningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe.
- 25 I detta avseende skall hänsyn tas till syftet med förordning nr 804/68, formuleringen av undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen som avses i bilagan till förordningen samt tulltaxenumrets uppbyggnad.
- 26 Som en av delarna i den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter föreskrivs i artikel 17.1 förordning nr 804/68 en möjlighet för gemenskapen att bevilja exportbidrag för mjölkprodukter som säljs som sådana eller som ingår i sammansättningen av andra produkter. Detta bidrag, som motsvarar skillnaden i pris för mjölkprodukter inom den internationell handeln och priset inom gemenskapen, syftar till att vid behov säkerställa försäljningen av gemenskapsprodukter på världsmarknaden.

- 27 Vad särskilt gäller mjölkprodukter som används i produkter som framställts på basis av kaffe avser bilagan till förordning nr 804/68 undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen med beteckningen "Beredningar på basis av kaffe". Undernumret föregås av prefixet "ur".
- 28 I detta undernummer skiljs mellan å ena sidan extrakter, essenser och koncentrat av kaffe och å andra sidan beredningar.
- 29 Hänvisningen till beredningar i bilagan till förordning nr 804/68 förklaras av att endast dessa kan innehålla mjölkprodukter.
- 30 Vad beträffar undernumret med beteckningen "Beredningar" görs det emellertid en åtskillnad i Kombinerade nomenklaturen — inte mellan beredningar på basis av kaffe och beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe — utan mellan de beredningar som inte innehåller några eller endast små andelar mjölkfett, mjölkproteiner, sackaros, isoglukos, glukos eller stärkelse (undernummer 2101 10 91) och andra beredningar (undernummer 2101 10 99).
- 31 Mot denna bakgrund skall beteckningen "ur 2101 10 Beredningar på basis av kaffe" i bilagan till förordning nr 804/68 inte tolkas bokstavligen så att den endast omfattar beredningar på basis av kaffe, utan den skall tvärtom anses omfatta samtliga beredningar på basis av kaffeprodukter i vilka mjölkprodukter ingår.
- 32 Denna tolkning av förordning nr 804/68 kan inte ifrågasättas på den grunden att mjölkprodukternas andel i värdet av beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe är liten. Förordning nr 804/68, som inskränker sig till att

föreskriva en möjlighet för gemenskapen att bevilja exportbidrag, innehåller nämligen ingen bestämmelse enligt vilken exportbidrag inte skall utgå när mjölkprodukternas andel i värdet av den exporterade produkten inte överstiger en bestämd nivå.

- 33 Vidare är det endast genom denna tolkning som förordning nr 804/68 får ändamålsenlig verkan. De ifrågavarande bestämmelserna i förordningen skulle nämligen förlora sitt syfte, om de skulle tolkas på så sätt att exportbidrag endast skulle utgå för mjölkprodukter som ingår i beredningar på basis av kaffe vars förekomst på marknaden inte har styrkts, vilket framgår av yttranden som inkommit till domstolen.
- 34 Artikel 17.1 i förordning nr 804/68 jämte bilaga där det hänvisas till undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen, såsom detta fastställts i bilagan till förordning nr 2658/87 i dess lydelse enligt förordning nr 2505/92, skall följaktligen tolkas på så sätt att exportbidrag kan beviljas för mjölkprodukter som ingår i såväl beredningar på basis av kaffe som beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe.
- 35 Mot bakgrund av denna tolkning av förordning nr 804/68 saknas anledning att pröva denna förordnings giltighet med avseende på principen om icke-diskriminering, eftersom påståendet att denna princip har åsidosatts grundas på en tolkning av förordningen enligt vilken exportbidrag inte skulle kunna beviljas för mjölkprodukter som ingår i beredningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe, trots att bidrag utgår för mjölkprodukter som ingår i beredningar på basis av kaffe. Det finns inte heller anledning att bedöma följderna av en eventuell ogiltigförklaring av nämnda förordning.

Den tredje frågan

- 36 Den nationella domstolen vill med denna fråga i huvudsak veta om artikel 244 i gemenskapstullkodexen är tillämplig på återkrav av exportbidrag.
- 37 Det framgår inledningsvis av lydelsen i artikel 243.1 och 244 andra stycket i gemenskapstullkodexen att de överklaganden som avses i dessa bestämmelser gäller beslut fattade av medlemsstaternas myndigheter vilka det åligger att tillämpa gemenskapsbestämmelserna.
- 38 Det följer vidare av artikel 161 i gemenskapstullkodexen att exportförfarandet medför tillämpning av utförselformaliteter, som gör det möjligt för gemenskapsvaror att lämna gemenskapens tullområde, inklusive handelspolitiska åtgärder och exporttullar.
- 39 Exportbidrag ingår emellertid inte i detta exportförfarande avseende gemenskapsvaror, utan är i stället grundade på de förordningar genom vilka en gemensam organisation av marknaden för olika jordbruksprodukter införs. Exportbidrag avser nämligen att täcka skillnaden mellan priset på dessa produkter inom den internationella handeln och de priser som tillämpas inom gemenskapen. Syftet är att möjliggöra export av dessa produkter på världsmarknaden och samtidigt säkerställa gemenskapsproducenternas inkomster. Dessa bidrag utgör således den externa aspekten av gemenskapens interna prispolitik och kan således inte anses som åtgärder som hänförs till tullbestämmelserna.
- 40 Den tredje frågan kan således besvaras så, att artikel 244 i gemenskapstullkodexen inte är tillämplig på återkrav av exportbidrag.

Den fjärde frågan

- 41 Den nationella domstolens fjärde fråga förutsätter att den tredje frågan har besvarats jakande.
- 42 Med beaktande av att den tredje frågan har besvarats nekande saknas följaktligen anledning att pröva den fjärde frågan.

Den femte frågan

- 43 Den nationella domstolen vill med denna fråga i huvudsak att domstolen skall närmare ange de kriterier enligt vilka den nationella domstolen kan besluta om uppskov med verkställigheten av ett nationellt förvaltningsbeslut då den hyser tvivel om giltigheten av den gemenskapsrättsakt som ligger till grund för förvaltningsbeslutet.
- 44 För att besvara denna fråga är det tillräckligt att erinra om att domstolen i domen av den 9 november 1995 i mål C-465/93, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft m. fl. (I), (REG 1995, s. I-3761), fastslog att interimistiska åtgärder skall beviljas av en nationell domstol endast under följande förutsättningar:
- Den nationella domstolen skall hysa allvarliga tvivel om gemenskapsrättsaktens giltighet och skall, för det fall domstolen ännu inte handlägger frågan om den ifrågasatta rättsaktens giltighet, själv hänskjuta frågan till domstolen.
 - Det skall föreligga krav på skyndsamhet i den meningen att de interimistiska åtgärderna skall vara nödvändiga för att undvika att parten som yrkar dem lider allvarlig och irreparabel skada.

- Den nationella domstolen skall ta vederbörlig hänsyn till gemenskapens intressen.

 - Den nationella domstolen skall vid bedömningen av samtliga dessa förutsättningar följa domstolens eller förstainstansrättens avgöranden i fråga om förordningens giltighet eller i fråga om liknande interimistiska åtgärder på gemenskapsnivå.
- 45 Kommissionen har emellertid framhållit att när den nationella domstolen avser att bevilja interimistiska åtgärder skall den, för att ta vederbörlig hänsyn till gemenskapens intresse, ge den gemenskapsinstitution som har utfärdat den ifrågasatta rättsakten möjlighet att yttra sig.
- 46 Det kan i detta avseende preciseras att det ankommer på den nationella domstol som skall bedöma gemenskapens intresse inom ramen för en begäran om interimistiska åtgärder att i enlighet med tillämpliga processrättsliga föreskrifter besluta om hur alla relevanta uppgifter om den ifrågavarande gemenskapsrättsakten lämpligast skall inhämtas.
- 47 Den femte frågan kan således besvaras så, att en nationell domstol kan besluta om uppskov med verkställigheten av ett nationell förvaltningsbeslut endast under följande förutsättningar:
- Den nationella domstolen skall hysa allvarliga tvivel om gemenskapsrättsaktens giltighet och skall, för det fall domstolen ännu inte handlägger frågan om den ifrågasatta rättsaktens giltighet, själv hänskjuta frågan till domstolen.

 - Det skall föreligga krav på skyndsamhet i den meningen att de interimistiska åtgärderna skall vara nödvändiga för att undvika att parten som yrkar dem lider allvarlig och irreparabel skada.

- Den nationella domstolen skall ta vederbörlig hänsyn till gemenskapens intressen.
- Den nationella domstolen skall vid bedömningen av samtliga dessa förutsättningar följa domstolens eller förstainstansrättens avgöranden i fråga om rättsaktens giltighet eller i fråga om liknande interimistiska åtgärder på gemenskapsnivå.

Den sjätte frågan

- 48 Den nationella domstolen vill med denna fråga i huvudsak få veta om artikel 177 andra stycket i fördraget utgör hinder för att en nationell domstol, som har beslutat om uppskov med verkställigheten av ett nationell förvaltningsbeslut och som har begärt att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande angående en fråga om giltigheten av den gemenskapsrättsakt som ligger till grund för förvaltningsbeslutet, lämnar tillstånd till ett överklagande av sitt beslut.
- 49 För att kunna ge ett ändamålsenligt svar på denna fråga skall det undersökas om en nationell processrättslig föreskrift, enligt vilken det är tillåtet att överklaga ett sådant beslut, är förenlig dels med nationella domstolars skyldighet att vända sig till EG-domstolen om de anser att en gemenskapsrättsakt är ogiltig, dels med nationella domstolars rätt att med stöd av artikel 177 begära ett förhandsavgörande av EG-domstolen.
- 50 Det framgår av dom av den 21 februari 1991 i de förenade målen C-143/88 och C-92/89, Zuckerfabrik Süderdithmarschen och Zuckerfabrik Soest (Rec. 1991, s. I-415), samt av domen i det ovannämnda målet Atlanta Fruchthandelsgesellschaft m. fl. (I) att när en nationell domstol beviljar uppskov med verkställigheten av ett nationellt förvaltningsbeslut, grundat på en gemenskapsrättsakt vars giltighet har ifrågasatts, är den skyldig att begära ett förhandsavgörande från EG-domstolen avseende denna rättsakts giltighet.

- 51 Denna skyldighet bygger på kravet att säkerställa en enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten och att värna EG-domstolens exklusiva behörighet att pröva gemenskapsrättsakters giltighet.
- 52 Iakttagandet av dessa krav påverkas emellertid inte av möjligheten att överklaga den nationella domstolens beslut. Om detta beslut skulle ändras eller ogiltigförklaras inom ramen för detta överklagande skulle nämligen förfarandet med förhandsavgörande förlora sitt föremål och gemenskapsrätten skulle åter vara fullt tillämplig.
- 53 En nationell processrättslig föreskrift i vilken en sådan möjlighet föreskrivs hindrar för övrigt inte den nationella domstol som slutgiltigt skall avgöra målet från att begära ett förhandsavgörande, då denna domstol i enlighet med artikel 177 tredje stycket i fördraget är skyldig att hänskjuta målet om den hyser tvivel om tolkningen eller giltigheten av gemenskapsrätten.
- 54 Den sjätte frågan kan således besvaras så, att artikel 177 andra stycket i fördraget inte hindrar en nationell domstol, som har beviljat uppskov med verkställigheten av ett nationell förvaltningsbeslut och som har begärt att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande angående en fråga om giltigheten av en gemenskapsrättsakt på vilken förvaltningsbeslutet är grundat, från att lämna tillstånd till att överklaga dess beslut.

Rättegångskostnader

- 55 De kostnader som har förorsakats Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 21 september 1995 förts vidare av Finanzgericht Hamburg — följande dom:

- 1) Artikel 17.1 i rådets förordning (EEG) nr 804/68 av den 27 juni 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter, i dess ändrade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3904/87 av den 22 december 1987, jämte bilaga i vilken det hänvisas till undernummer 2101 10 i Kombinerade nomenklaturen, såsom detta har fastställts i bilagan till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 2505/92 av den 14 juli 1992, skall tolkas på så sätt att exportbidrag kan beviljas för mjölkprodukter som ingår i såväl beredningar på basis av kaffe som beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe.
- 2) Artikel 244 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen är inte tillämplig på återkrav av exportbidrag
- 3) En nationell domstol kan besluta om uppskov med verkställigheten av ett nationell förvaltningsbeslut endast under följande förutsättningar:
 - Den nationella domstolen skall hysa allvarliga tvivel om gemenskapsrättsaktens giltighet och skall, för det fall domstolen ännu inte handlägger frågan om den ifrågasatta rättsaktens giltighet, själv hänskjuta frågan till domstolen.

- Det skall föreligga krav på skyndsamhet i den meningen att de interimistiska åtgärderna skall vara nödvändiga för att undvika att parten som yrkar dem lider allvarlig och irreparabel skada.

 - Den nationella domstolen skall ta vederbörlig hänsyn till gemenskapens intressen.

 - Den nationella domstolen skall vid bedömningen av samtliga dessa förutsättningar följa domstolens eller förstainstansrättens avgöranden i fråga om rättsaktens giltighet eller i fråga om liknande interimistiska åtgärder på gemenskapsnivå.
- 4) Artikel 177 andra stycket i fördraget utgör inte hinder för en nationell domstol, som har beviljat uppskov med verkställigheten av ett nationell förvaltningsbeslut och som har begärt att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande angående en fråga om giltigheten av en gemenskapsrättsakt på vilken förvaltningsbeslutet är grundat, från att lämna tillstånd till att överklaga dess beslut.

Rodríguez Iglesias

Murray

Sevón

Kapteyn

Gulmann

Edward

Puissochet

Hirsch

Jann

Ragnemalm

Schintgen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 17 juli 1997.

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare

Ordförande